

Azərbaycanın təşəbbüsü dəstək qazanır

"Yaşıl nəqliyyat" ekoloji təhlükəsizliyə mühüm töhfədir

Hazırda ölkəmizdə keçirilən BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) dünyanı təhdid edən ekoloji fəsadların aradan qaldırılması istiqamətində reallaşdırılan önəmli tədbirdir. Tədbir çərçivəsində sağlam gələcək naminə müzakirə edilməsi nəzərdə tutulan mövzulardan biri də şəhər nəqliyyatının "yaşıllaşdırılması"dır.

Dünya iqlim dəyişikliyinə ağır təsirləri ilə mübarizə apararkən "Yaşıl nəqliyyat" ətraf mühitə dəyən zərərli təsirləri minimuma endirməyi nəzərdə tutur. Noyabrın 20-də COP29 çərçivəsində nazirlərin bu mövzuda "dəyirmi masa"sı keçiriləcək. "Dəyirmi masa"da şəhər nəqliyyatının davamlılığını artırmaq məqsədilə həmin sistemlərin milli, regional və lokal planlama çərçivələrinə inteqrasiya strategiyalarının ətraflı müzakirəsi planlaşdırılır.

Konfransda keçirilən və keçiriləcək bu kimi tədbirlər dövlətlər arasında birgə planlaşdırmaya, dayanıqlı infrastrukturun inkişafına şərait yaradacaq, şəhər nəqliyyatının dekarbonizasiyasını sürətləndirmək üçün daha sıx əməkdaşlıqlara təşviq edəcək.

Elektromobillərin istifadəsini stimullaşdıran önəmli addımlar atılır

Azərbaycan qlobal iqlim dəyişikliyinə fəsadlarının minimuma endirilməsi ilə bağlı irəli sürdüyü əhəmiyyətli layihələrin təşəbbüskarı kimi yalnız regionda deyil, dünyada da qabaqcıl ölkələr sırasındadır. Son illərdə ölkəmizdə atmosferi çirkləndirən, ekolojiyaya zərər vuran nəqliyyat vasitələrindən, yanacaqlardan istifadənin azaldılması, elektromobillərə üstünlük verilməsi ilə bağlı dövlət tərəfindən stimullaşdırıcı tədbirlər həyata keçirilir. Mövzu ilə bağlı qəzetimizə açıqlama verən nəqliyyat

məsələləri üzrə ekspert Eldəniz Cəfərovun sözlərinə görə, hazırda dünyada "yaşıl hərəkət" var. Azərbaycan da bu hərəkətin fəal üzvlərindən biridir: "2024-cü ilin ölkəmizdə "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" kimi qeyd edilməsi də bunun bariz göstəricisidir. "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər"də də 2030-cu ilə qədər Azərbaycanın təmiz ətraf mühit və yaşıl artım ölkəsinə çevrilməsi qarşıya qoyulan hədəflərdən biridir. Elə bu səbəbdən də ölkədə atmosferə buraxılan zərərli qazların, əsasən də karbon qazı emissiyasının azaldılması istiqamətində bir sıra işlər görülür. Buna nümunə kimi bərpaolunan təmiz enerjiyə keçid, parkların salınması, ekoloji cəhətdən təmiz nəqliyyat vasitələrinin istismarı ilə bağlı aparılan addımları sadalaya bilərik. Təbii ki, bütün bu kompleks tədbirlər

ətraf mühiti çirkləndirən müəyyən amillərin qarşısını alacaq, ətraf mühitə, ekolojiyaya müsbət təsir edəcək".

Ölkəmizdə elektrik mühərrikli avtomobil istifadəçilərinin sayının artdığını söyləyən ekspert bildirib ki, bunun əsas səbəbi elektromobillərin ölkə daxilində istifadəsini stimullaşdıran önəmli addımların atılmasıdır: "Ölkəyə idxal olunan yeni elektromobillər gömrük rüsumundan və vergidən azaddırlar. Bu həm sahibkarlar, həm də istehlakçılar üçün olduqca yaxşı fürsətdir. Belə ki, elektromobilləri ölkəyə gətirsinlər, vətəndaşlar üçün nisbətən əlçatan olsun. Elektromobillərlə yanaşı, hibrid avtomobillərin də gömrükdə əlavə dəyər vergisindən azad olunması müsbət haldır".

Bir müddət əvvəl qədər ölkəmizdə elektromobillərdə enerjiyədəstəkləmə ilə bağlı müəyyən çətinliklər olsa da, hazırda bu problem tamamilə aradan qaldırılıb. Eldəniz Cəfərov qeyd edib ki, bunun əsas sə-

bəbi ölkəyə idxal olunan elektrik mühərrikli nəqliyyat vasitələrinin infrastrukturunun inkişafı ilə bağlı qərarların verilməsidir: "Elektromobillər üçün nəzərdə tutulmuş enerjiyədəstəkləmə məntəqəsində istifadə olunan avadanlıq və cihazlar da idxal zamanı demək olar ki, rüsumlardan azad edilib. Bu da şərait yaradır ki, özəl sektor da bu məsələyə cəlb olunsun, sahibkarlar ölkədə enerjiyədəstəkləmə məntəqələrinin açılmasında fəaliyyət göstərsinlər. Bu proses dövlət-biznes dialoqu çərçivəsində qurulub. Dövlət özü də "Azərişiq" qismində ölkə üzrə enerjiyədəstəkləmə məntəqələrini quraşdırır. Hər ay ən azı bir neçə enerjiyədəstəkləmə məntəqəsinin yaradılmasının şahidi oluruq".

Şəhər mobilliyinə də təkan verəcək

Bu gün dünyada olduğu kimi, ölkəmizdə də avtomobil sıxlığının qarşısının alınması məqsədilə mikromobillik vasitələrindən istifadənin

romobillik vasitələrindən istifadənin təbliği istiqamətində işlər aparılır. Paytaxtın küçə və prospektlərində mobillik imkanlarının yaxşılaşdırılması qlobal istiləşməyə səbəb olan karbon emissiyaları istehsalının qarşısını almaqla havanın çirklənməsinə də mane olur. Eldəniz Cəfərov bildirib ki, indiyədək paytaxtda velosipedlər və digər mikromobillik vasitələrindən nəqliyyat vasitələri kimi deyil, idman və əyləncə vasitəsi kimi istifadə olunurdu: "Velosiped və e-skuterlər nəqliyyat vasitələri kimi populyarlaşdıqca bu, şəhər mobilliyinə də təkan verəcək. Şəhər mobilliyi istər piyada, istər sürücü, bir sözlə, hər kəsin hərəkətinin sərbəst, maneəsiz olması deməkdir. Hazırda Bakıda 20 kilometr məsafəni əhatə edən mikromobillik zolağı təşkil

edilib. Görülən işlər çərçivəsində əlçatanlığın təmin edilməsi üçün panduslar inşa olunub, təhlükəsizlik məqsədilə yol nişanları quraşdırılıb, müvafiq nişanlama işləri aparılıb və mövcud işıqforlarda 25 velosiped bölməsi quraşdırılıb. Bu addımlar atılarkən inklüzivliyə də xüsusi diqqət yetirilib, əlilliyi olan şəxslərin rahat hərəkət edə bilməsi üçün müvafiq şərait yaradılıb".

"Yaşıl nəqliyyat"a keçid iqlim fəsadlarının aradan qaldırılmasına öz töhfəsini verəcək. COP29 bir sıra yeni layihələrə təkan verəcək ki, bu da bəhrəsini təkcə nəqliyyat sahəsində deyil, digər sahələrdə də göstərəcək.

*Ülkər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"*